

Oredništvo i uprava ZAGREB, MASARYKOVA 28a Telefon 67-88

ISTRA

Dok Talijani u svojim službenim publikacijama za hrvatskom jeziku i preko radija nazivlje naša mjesta i istri hrvatski, dotle štampa u Jugoslaviji prekrštava Opaticju u Abbazia, Rijeku u Fiume itd.

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

PAPSKIJI OD PAPE

Više puta smo u našem listu protestirali protiv načina pisanja istarskih mjesnih imena u ovdajšnjim štampi. Ne samo beogradski, već i zagrebački listovi imaju češće Abbazia mjesto Opaticja, Fiume mjesto Rijeka, Loranu mjesto Lounran itd.

NIJEMCI O NIJEMCIMA

Dr. Schuschnigg ne zaboravlja Južni Tirol - Ministar dr. Frick o njemačkim narodnim manjinama - Organ čeških Nijemaca o Južnom Tirolu

»Oberschlesischer Kurier« od 10 i više: Austrijski savezni kancelar dr. Schuschnigg je ovih dana u generalnoj skupštini »Društva prijatelja Istočnog Tirola«, nišanio spomena vrijednom jasnoćom, na sudbinu južnotirolaca.

Gleichwitzu. Tom prilikom je dr. Frick rekao: - Ali nikada ne možemo dopustiti da se Nijemci koji su pod tuđjom vlašću progoni i muči radi njihovog svjetskog nemstva. To nije unutarnje pitanje ove ili one države, kako bi neki htjeli, već je to pitanje cijelog njemačkog naroda.

poboljšalo položaj Nijemaca u Južnom Tirolu. Čini se da je baš to prijateljstvo imalo za posljedicu da se progoni južnotirolaca poostre u posljednje vrijeme. Oni zadnji ostaci njemačke štampe u Južnom Tirolu su dobili koncem prošle godine naloga od boecenskog prefekta Mastromattela da ne smiju više upotrebljavati njemačka imena za rijeke, gore itd. u Južnom Tirolu.

ENGLESKI LISTOVI O JUŽNOM TIROLU

Poznat je upit na ministra Edena u engleskom Donjem domu kolega je bio postavio konzervativni poslanik Dundas Sandys tražeći da ministar razjasni talijanski zahtjev da se Njemačkoj vrate kolonije.

še po tome ugovoru njemačkoj manjini u Poljskoj biti zajamčen narodni razvatak i očuvanje posjeda, pa se pita zašto se to isto ne može zahtijevati i za Nijemce u Italiji.

Leto 1937 - leto meddržavnih pogodbi

Znana dunajska revija za manjinska vprašanja »Nation und Staat« je objavila u letošnjim umarski števili pod gornjim naslovom na prvem mestu članek samega urednika Ferdinanda Uexküllera.

Dvadeset dana kasnije je došlo u engleskom Gornjem domu do rasprave o narodnim manjinama u Evropi, pa je viscount Sankay izjavio tom prilikom da treba kod isplivanja progona narodnih manjina misliti u prvom redu na Nijemce u Južnom Tirolu kojih da je sudbina naročito teška i žalosna.

U nekim putopisnim crticama izašlim u tom istom listu, rugaju se neki Englezi koji su proputovali Južni Tirol mjerama vlasti da izmijenjenim imenima sakriju njemački značaj Dolomita. Svi su talijanski, dok se međutim sav saobraćaj vrši na njemačkom jeziku iz prostog razloga što niko nije naučio još da se dobro služi talijanskim jezikom.

»Poznapoma oficijelno obilje koje dobit razgovor o nacionalnopolitičnim problemima med Italijom i Jugoslavijom, koja se to isto ne može zahtijevati i za Nijemce u Italiji.« Italijanski državnik je izrazio svoje prepiranje, da bi dogovor imao ugodne posledice za meino prebivalište obeh država.

NIJEMCI U DANSKOJ I NIJEMCI U ITALIJI

Praska »Bohemia«, organ čeških Nijemaca donosi ovaj zanimljiv članak: Nijemce u Reichu je vrlo naljutilo što je neki sud u Danskoj osudio tri Nijemca iz sjevernog Schleswiga radi klevete danskih vlasti na dva mjeseca zatvora.

GDJE OSTAJE „PRIJATELJSTVO“?

Pod tim naslovom donosi »Röflicher Wochenblatt« ovaj članak: Prijateljstvo između Njemačke, Italije i Austrije ne pokazuje posledica za Južni Tirol. Čuje se da borba protiv njemstva u Južnom Tirolu stupa u novi stadij.

Neprijatno akripanje

I stručni njemački časopisi donose često opaske na vječne tužbe Nijemaca u Južnom Tirolu. Tako čitamo u oktobarskom broju monakovske »Zeitschrift für Geopolitik« i ovo: Blija je to odluka veličkog potera Rima i Berlina da su položili jaku osnovu preko Evrope koja omogućuje Italiji da ponosno izjavi kako neće trpjeti boljševizma na Sredozemnom moru.

Postupak prema njemačkim manjinama u inozemstvu je predmet zanimljive službene vanjske politike Reicha. Izjavio je u Budimpešti Bohle, šef inozemne organizacije nacionalsocialista.

SUDBINA ŽALBI KOD DRUŠTVA NARODA

»Journal de Geneve« javlja da je do sada bilo Društvu naroda predanih 846 tužbi narodnih manjina protiv postupka država u kojima se te manjine nalaze. Od tog velikog broja tužbi došlo je bilo do sada u raspravu samo 7 (sedam) tužbi, ali ni te nijesu bile riješene.

Rumunjska vlada

Rumunjska vlada izdala je dekret o reviziji državljanstva Židova, koji su se uselili u Besarabiju, Sedmogradsku i Bukovinu, nadalje onih, koji su stekli to državljanstvo na području stare Rumunjske, te konačno za one Židove, kojime su državljanstvo dopitali sudovi u novoj Rumunjskoj. Židovi, koji spadaju u ovu kategoriju nemaju prava glasa prigodom predloženih parlamentarnih izbora.

VAŽNI DOGAĐAJI U SVIJETU

Španjolska i Kina

Borbe u Španjolskoj su ponovno oživjele. Iza neuspjeha pobunjeničkih ofenziva...

Kinesko-japanski rat došao je u stadij, gdje brv razvitak ne treba očekivati...

Ali pored ovih borbi na samim frontama još jedna nepredvidljiva okolnost veže veliki broj njihovih vojnika...

Potapljanje engleskih brodova

U Sredozemnom moru je potopljen i drugi engleski trgovački brod ovih dana...

Ova zapovjednik britanskih ratnih brodova ne će ni čuška krzmati, nego će smjesta otvoriti vatru...

Njemački i talijanski listovi, a i nekoji u drugim državama koji brane španjolske pobunjenike...

Promjene u Njemačkoj

U Njemačkoj je došlo do promjena. Hitler je preuzeo svu vlast u svoje ruke...

ministrom vanjskih poslova von Ribbentrop, a i neki važniji poslanici su promijenjeni...

Fo vodom tih promjena je Mussolini uputio kancelaru Hitleru telegram, izražujući mu svoje i talijanskog naroda...

U Francuskoj i Engleskoj su te promjene jako odjeknule. U Londonu su izazvale veliko iznenadjenje...

MALE VIJESTI

Nicaragua je priznala talijansko carstvo time što je novi poslanik republiko Nicaragua Medina u Rimu predao akreditivna pisma...

U engleskoj štampi ovih dana mnogo se piše o potkućevstvu talijanske vojske u Abesiniji...

Veliko fašističko vijeće, koje će se sastati 3. marta u 22 sata u palači Venetia imat će da pretrasa ovaj dnevni izvještaj...

U Palatzo Venezia primio je Mussolini više zapovjednika fašističke milicije i saslušao njihove raporte...

Sovietska vlada preko svoje ambasade u Rimu uložila je protest na riješenju milanskog suda...

Za zbliženje s Italijom i za priznanje fašističkoga imperija te za uspostavljanje diplomatskih odnosa...

Francuski desničarski list 'Jour' javlja, da je na katalonsku granicu stiglo 40.000 tona ratnog materijala...

Kakih 200 km. od američke obale se je vnclo letalo ital. letalca Stoppa-nija...

Rimska 'Tribuna' piše, da Chamberlain i Eden sporazumno rade kako bi razbili i oslabili osovinu Rim-Berlin.

Italijanski osrednji odbor za korporacije je sklenil povisiti cene siropu i sicer za 45 stotnik pri 5g.

Nemška knjiga na indeksu. 'Osservatore Romano' je objavila, da je poslavljen na indeks knjiga prof. E. Bergmannna...

Po zavjetu Abesinilo so italijanski listi naglašali, da je Italija z zasebno Abesinije pridobila tuda 10 milijon novita državljanov.

Nemška knjiga na indeksu. 'Osservatore Romano' je objavila, da je poslavljen na indeks knjiga prof. E. Bergmannna...

ODLOMCI IZ NAŠE POVIJESTI

GLAGOLJAŠKI NATPIS U TRSTU

Profesor zagrebačkog sveučilišta z. dr. Ante Dabinić objavio je u 'Obzorima' ovu raspravicu o glagoljaškom natpisu u Trstu...

Profesor zagrebačkog sveučilišta z. dr. Ante Dabinić objavio je u 'Obzorima' ovu raspravicu o glagoljaškom natpisu u Trstu...

Sve što se odnosi na glagoljicu, ima i danas za nas veliko značenje, jer gdje se god našle glagoljaška knjižica, to je nepobitan dokaz naše narodne autohtonosti.

Rasprava dr. Dabinića glasi:

Prilikom rušenja jednog dijela tršćanskog starog grada izišao je na vidjelo natpis na kući koja se nalazi na gornjem uglu između via Riborgio i via S. Maria Maggiore...

U jednoj od tih kuća, koja je sada posve porušena, našđen je ovaj latinski natpis:

rotat omne fatum ann. ab urb. cond. II Mill. - CXIII - salutis MCCC - VIII iun. ian. baptista et petr. christophori cancellarii filii autae fabr. adder. sibi suisq. legitimis haeredib. ad commun. usum exererunt

Poslije oznake II Mill. je jedan glagolski znak, a poslije MCCC urezano je židovsko slovo zađe koje znači 9.

Vrijeme, u kojem je natpis urezan, bilo bi dakle 1498. Godina od osnutka grada ne odnosi se, kako bi se moglo misliti na Rim, nego na samu Trst...

Koliko stane Afrika Italijo vsako leto? Trst, februara 1938. - (Agis). - Italijansko ministarstvo za kolonije ima u državnom proračunu posebno postavko, ki skoraj presegnu področje milijarda lir letno...

Ispod prvog retka (rotat omne fatum) je urezan u kamenu čudnovati natpis pomiješan od glagoljskih, židovskih, grčkih slova, koji je sadržavao običajnu zakletvenu formulu...

Autor ovog natpisa bio je Giambattista de Monticoli iz Sassuole blizu Modene, sin tršćanskog gradskog kancelara Cristofora de Monticoli.

A sam je Giambattista rođen u Trstu god. 1468., postavljen g. 1497. za kaptolskog kondonica sv. Justa u Trstu, ali odmah donikuda godinu premješten u Ljubljano i dobio kao nadarbinu župu u Hrušici (Crusizza).

Da je prilikom svojeg, valida nedobrovoljnog odlaska dao urezati gornju zakletvenu formulu nije nikakvo čudo. 'Rotet omne fatum' (ili, kako je naš Gundulić rekao, kolo srčce unaočko vrteći se ne prestaje) hoće da izrazi nadu u preokret u prilikama izagnanog kanonika.

Zanimljivo je, da se ovdje glagoljicom poslužio, premda samo za mali broj slova, rodjeni Talijanac, podrijetlom iz okoline Modene.

Ovaj natpis što je pobudio pažnju našeg svijeta u Trstu čuva se u tršćanskom lapidariju.

Reorganizacija fašističke Italije

Trst, februara 1938. Poznate su li talijanske štampe točke dnevnog reda za sastanak veliko fašističkog vijeća, koje se održaje 3. marta ove godine.

U vezi sa gornjim sastankom velikog fašističkog vijeća saznanje iz dobro obavještenih krugova, da se isti nije ranije održavao i ako je bilo više puta zakazan zbog nastalih nesuglasica između najviših državnih funkcionara i Mussolinija, a isto tako i radi spora nastalog upravo radi gore navedene točke dnevnog reda između same krunne i Mussolinija.

Italija i španjolsko maslinovo ulje

Italija producira godišnje oko 13,5 milijuna metarških centi maslina. Čitav priinos skoro isključivo ide u rafinerije, koje od njeza produciraju 2,3 milijuna hektolitara maslinovog ulja.

Italijansko-nemško kolonijsko sodelovanje

Francoski listi navajajo potovanja v Afriko raznih Italijankih in nemških osvojskih in sicer: Libijo je obiskal šef vojskih sil Nemčije maršal Blomberg...

VIJESTI IZ ORGANIZACIJA

Iz društva „Istra“ u Zagrebu

»Usmene novine« omladinske sekcije »Istre«

Omladinska sekcija društva »Istra« priredila je subotu 12. m. j. redovite usmene novine. Program je bio: Pozvali se članovi i prijatelji da dođu. Uvaz besplatni. Učetak točno u 8 sati na veče. Završnica na br. 7 (dvorište).

Novoosnovana mandolinistička i gitaristička pozicija održava svoje večere za početnike kao i napredne svirače svakog ponedjeljka i četvrtka u 8 sati na veče u društvenim prostorijama. Održavaju se i razni drugi umjetnički interes za to, da u što većem broju učestvuju. Odbor.

SKUPSTINA DRUŠTVA »ISTRA« U ZAGREBU

Održat će se 27. februara u 9 sati prije podne u prostorijama »Kolo«, a na kako će to razlike biti samo u 8 sati. Na sve članove da ovo uvaze i dođu na skupstinu TOČNO U 9 SATI.

Zabava društva »Istra« u Zagrebu

Novu priredjku društva »Istra« u subotu 19. o. m. j. Program zabave, u kojem nastupaju i Franina i Jurina počinje točno u 9 sati. Ples otvaraju Trešnjevani poslije koncertnog dijela svojim i našim »blatunima«.

Glavna godišnja skupština u Zemunu

Udruženje Jugoslovena iz Istre, Gorice i Zadra, u Zemunu održalo je 6. februara u 19 sati svoju VI redovitu glavnu skupštinu u društvenim prostorijama u Domu Kralja Aleksandra u Zemunu. Skupština od strane članstva bila vrlo dobro pobjeđena. Od strane Saveza skupština su prisustvovali predstojnik Saveza g. dr. Ivan M. Čok i tajnik Saveza g. dr. Šimovlj Bradamantec. Od strane beogradskog udruženja Istre, Pres, od strane beogradskog udruženja Istre, Ante; od strane udruženja »Orjuna« iz Novog Sada g. Lujo Jurčić i Čukon Mijlo. Na skupštini su govorili g. dr. I. M. Čok, arh. Ante Lorenčić i Lujo Jurčić. Skupština je otvorila u 19 i po sati predsjednik udruženja g. Ante Lorenčić pozdravim govorom i komemoriranjem smrti blaženopamćenog viteškog Kralja Aleksandra i Ujedinjenja i naših narodnih muzičnika. Cilj su imena bila pred prisutnima pročitanja. Tajnik g. Matko Lorenčić podnio je iscrpan izvještaj o radu udruženja. Zatim su prednijeli izvještaji blagajnika i nadzornih odbora. U svojim govorima g. dr. Čok, arh. Ante Lorenčić i Lujo Jurčić izrekli su vrlo uspjeha rada postignutog u prošlogodišnjem. Po davanju razrješnice stajao upravi Izabrana je nova uprava sa g. Đukićem glavnim na čelu.

Društvo »Soča« nadaljuje z delom

Po otkrivenju Gregorčevićeva sponenika je imela »Soča« nekak zanimljiv predavanj in za opisano lepo uspelo Zupaničevu predavaj. Tudi v 1928. letu nadaljuje svoje zabavno, socijalno, prosvetno, a tudi gospodarsko delo. 1. Agilni odsek »Soče« vira odsek »Istra« dr. Prodana nam je priredil 5. t. m. zbirano družbeno veče. V prostorih »Frankopanska dvorana« v Ljubljani se zbirali vsi zavredni istarani naše bele Ljubljane in njene okolice, da se še bolj vzljubijo med seboj. Umiljivo, da so jih obiskali mnogi prijatelji dočani in taborjani.

Naš istarski mentor profesor Bačić je pejal vas istrane in njih prijatelji na vseh straneh naše ob časa narodnega preporoda v dobi Spinkovca, zadržali su i predprijateljstvo blagajnik i nadzorni odbor. U svojim govorima g. dr. Čok, arh. Ante Lorenčić i Lujo Jurčić izrekli su vrlo uspjeha rada postignutog u prošlogodišnjem. Po davanju razrješnice stajao upravi Izabrana je nova uprava sa g. Đukićem glavnim na čelu.

Naš istarski mentor profesor Bačić je pejal vas istrane in njih prijatelji na vseh straneh naše ob časa narodnega preporoda v dobi Spinkovca, zadržali su i predprijateljstvo blagajnik i nadzorni odbor. U svojim govorima g. dr. Čok, arh. Ante Lorenčić i Lujo Jurčić izrekli su vrlo uspjeha rada postignutog u prošlogodišnjem. Po davanju razrješnice stajao upravi Izabrana je nova uprava sa g. Đukićem glavnim na čelu.

Naš istarski mentor profesor Bačić je pejal vas istrane in njih prijatelji na vseh straneh naše ob časa narodnega preporoda v dobi Spinkovca, zadržali su i predprijateljstvo blagajnik i nadzorni odbor. U svojim govorima g. dr. Čok, arh. Ante Lorenčić i Lujo Jurčić izrekli su vrlo uspjeha rada postignutog u prošlogodišnjem. Po davanju razrješnice stajao upravi Izabrana je nova uprava sa g. Đukićem glavnim na čelu.

Advertisement for Anta shoes. Features illustrations of various shoe styles with prices: 35.-, 59.-, 49.-, 99.-, 15.-, 59.-. Text includes 'KUPITE JOŠ DANAS TOPLU OBUČU!' and 'ZAŠTITITE SE OD PREHLADE I BLATA'. The Anta logo is prominently displayed at the bottom.

Advertisement for 'JADRAN' and 'POROKA'. Includes text about 'OSEBNE VESTI' (Personal News) and 'SLOVENŠČINA NA TOLMINSKEM UCITELJIŠČU' (Slovene Language at the Tolmin Teachers' Institute). The 'JADRAN' section mentions a meeting on Feb 19, 1928. The 'POROKA' section mentions a meeting on Feb 6, 1928.